

BUDA-PESTA

13 April. st. v.

25 April. st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a Havas nr.1.

Nr. 15.

Anulu XI.

1875.

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romaní'a 2 galbeni.

M a r g a r e t a.

I.

— Vin' frumósa copilitia
Dà-mi guritia!
Dà-mi guritia s'o sarutu!
Tu esti flóre, eu albina...
O virgina
Dà-mi profumu-ti celu placutu!

Vino 'n bare'a usiurica
Fara frica...
Pan' la Lido sè sboràmu!
Este marea liniscita
Totu ne 'n vita
Lumea 'ntréga sè uitàmu!

Vin' pe mare, vin' cu mine,
D'ori si cine
Eu sè-mi uitu, cà-ci te iubescu!
Chiar si mama, chiar si tata,
Juna féta,
De vrei asta-di i urescu!

Vedi, acolo 'n departare,
Peste mare
Am maretulu meu palatu;
Vino 'n elu sè fii regina,
Eu albina
P'alu teu sinu immaculatu!

Gondolet'a mea sosesece

Se opresce!"

— Nu Signoru, nu potu sè vinu!...
— In gondol'a-mi d'aurita
Vin' iubita
La picióre-ti sè me 'nchinu!"

A sboratu jun'a fecióra
'Ncredietória,
Peste valuri a sboratu!...
Póte-acuma c'a ei facia
Se resfacia
Sub unu dulce sarutatu!

II.

Intr'o sala luminata,
Adornata
Cu metase si cu firu,
E copil'a amorósa
Si frumósa
Ca frumosulu trandafiru!

Langa dins'a 'n fericire
De iubire
Siede-amantu-i suridiendu,
Si i cere cu 'nfocare
Sarutare,
Ce s'acorda suspinandu.

— Margareto, elu i dice,
Fii ferice!
Fii ferice cum sum eu!...
M'ai urmatu... De ce esti trista?...
Nu esista
Altu amoru mai viu c'alu meu!

Deci domnesce peste mine
Si me tine
In catene de amoru!...
In palatu-mi fii regina...
Eu albina
P'alu teu sinu farmecatoru!"

III.

E trecuta lun'a mierei
Si-a placerei,
Vai! si nu se va 'nturná!
Cà-ci amorulu câtu de dulce
Elu se duce
Fara 'n urm'a se uitá!

Déca sbó:a, nu mai vine!...
Nici suspine
Si nici lacrimi nu-lu mai prindu!
Delasata se palesce
Vestediesce
Fluturêlulu urmarindu!

Pe o stanca langa mare
Cu 'nristare
Margareta lacremandu,
Plange, plange si suspina...
Se inclina
Peste valulu murmurandu!

Cà-ci de Sylvio e uitata...
Delasata!...
Lun'a mierei a trecut!...
Adi d'amantu-i parasita!...
Eri iubita!...
Adi amorulu disparutu!

Ochi-i vérsa lacrimióre
Ardietóre
Carii faci'a-i vestediescu;
Ér sprincenile-i arcate
Si 'mbinate
De durere se 'ncretiescu!

IV.

La San-Marco se cununa
Cu o juna
Venetianulu tradatoru!
Margareta cea 'nclata

E uitata
D'acestu fluturu sboratoru!
Nunt'a este catra fine...
Óre-cine
Dandu unu strigatu disparù;
Ér afara de la maluri,
Prin canaluri
O gondola se perdù!
Inse mirele palise;
Audise
Acelu strigatu 'nabusitu!
In vanu lumea-lu fericesce...
Cine este
Óre 'n lume fericitu!

V.

Velulu noptii se intinde
Si aprinde
Mii de stele susu pe ceru!
Ér gondole peste mare
Candu apare
Candu se perde cu misteru!

Lun'a snie gratiósá
Luminósá
Pe azurulu instelatu,
Si in mare s'oglindeza,
Luminéza
Astu abisu nemesuratu!

Vèntu-adia cu dulcétia
De resfatia
Adriatic'a dormindu
Si Venetia luminata
Se aréta
Peste unde stralucindu!

Dar tacere... cà-ci in nópte
Nisce siópte
Se aude resunandu;
O gondola se diaresce,
Ce grabesce
Valulu marei despicandu.

In gondola Sylvio este...
Elu sioptesce:
— Mana iute lopataru!
Me ascépt'o socióra
Beleióra
Blandu si dulce neuufaru!

— Nu vomu merge catra maluri,
Peste valuri
Vomu sborá Signorulu meu!

Vei veni cu mine june,
Si-ti voi spune
Ti-voi spune cin' sum eu !

Dise lopatarulu si 'n facia-lu privi:
Figur'a lui Silvio d'odata pali!
Apoi lopatarulu din nou cuventà
Si 'n modulu acest'a vorbirea urmà :

— Tu mi-ai disu : „Oh ! vin' cu mine
„D'ori si cine
„Eu sè-mi uitu cà-ci te iubescu !
„Chiar si mama chiar si tata
„Juna féta
„De vrei asta-di i urescu !

Tu mi-ai disu : „In departare
„Peste mare
„Am maretiulu meu palatu ;
„Vino 'n elu sè fii regina...
„Eu albina
„P'alu teu siuu imaculatu !“

Si-àm crediutu si m'am datu tie!...

Ah ! sè fia
Blastematu numele teu !
Alu teu nému intregu sè piara,
Elu se móra
Sub secure de calèu !

Acum alta stralucesce
Si domnesce
In maretiulu teu palatu...
Spune-mi, Silvio sum regina?!...
Esti albina?!...
Mori, infame, m'ai tradatu !“

Dicèndu aste vorbe in peptu lu-lovi
Si ea langa dinsulu cadìu si mori !

VI.

D'atunci lopatarii spunu nóptea c'apare !
O négra gondola plutindu peste mare
Si spunu c'andu dinsii o vóce vorbindu!
Cà vedu si-o femeia p'unu tineru lovindu.

Alesandru A. Macedonschi.

Unu tigru bengalicu.

— Comedia in unu actu dupa Randolf. —

(Urmare.)

Cretiulescu. Ce nebunía gasesci, dn'a mea,
in fumare, perdele si flori ?

Aurelia. Nu mi-place, cà-ci ast'a-i declara-
tiune de amoru.

Cretiulescu. Ce audu? . . . declaratiune de
amoru? . . . Eu Dtale? (A parte.) Are dreptu?
(Tare.) Si cine te-a facutu atenta ?

Cretiulescu. Barbatulu meu!

Aurelia. Barbatulu Dtale? . . . . La ast'a
ti-respundu: cà s'a insielatu fórte.

Aurelia. Hah!

Cretiulescu. Si cà eu nici nu te am obser-
vatu —

Aurelia. Asié?

Cretiulescu. (A parte.) Femei'a acest'a e unu
angeru fara aripi! (Tare.) Apoi m'am si hota-
ritu a me insorà câtu mai curendu.

Aurelia. Asié dara te insori?

Cretiulescu. Da, cu o veduva a carei bar-
batu a fostu negutiatoriu de bastóne. — acum
e la caletoria si o asceptu in totu momentulu
cu bratiile deschise.

Aurelia. Ah, ce idea!

Cretiulescu. Trebuie sè me multiamescu cu
sórtea, cà-ci nu-su avutu, séu frumosu ca sè
potu alege dupa placu. Altcum veduv'a mea e
buna, numai o patima are e: jalusi'a afurisita.

Aurelia. Ce nenorocire! . . . Si barbatulu
meu e jalusu ca unu tigru bengalicu!

Cretiulescu. Ah, nu me catraní! Inse ve-
dov'a mea pe langa tóte cà e jalusa mi-tramite
adeseori bastóne, pana acuma am 18 piese.

Aurelia. Hahaha! 18 bastóne!

Cretiulescu. In tóta diu'a le numera, si
vai mie! déca lipsesce unulu.

Aurelia. Sperezu, cà te-ai uitatu de epistóla?

Cretiulescu. Ba, cà-ci prin epistóla devenii
cunoscutu cu Dta! O! ierta-me, dna, a me abate
din candu in candu la Dta?

Aurelia. Nu se póte, cà-ci barbatulu meu
e jalusu ca unu tigru!

Cretiulescu. Are de ce fi jalusu.

Aurelia. Nu mi-placu lingusirile? Mai bine
promite-mi, dle, cà nu vei ratecí mai multu pe
la ferésta?

Cretiulescu. Voiu astupá ferést'a.

Aurelia. Si cà nu vei mutá florile dintr'
unu locu in altulu —

Cretiulescu. Le aruncu fara nici o gele.

Aurelia. Si in fine promite-mi, cà nu vei
privi mai multu la mine cu ochi amorosi?

Cretiulescu. Ast'a cu greu voi impliní-o!

Aurelia. Primesce multiamit'a mea! (A parte)
Ce june placutu mai e!

Cretiulescu. (A parte.) Ce juna gratiósá
mai e!

Marióra. (Vine prin usi'a din fundu.) Dlu vine a casa!

Aurelia. Vai Dómne!

Cretiulescu. (Ié peleri'a si saluta.) Dn'a mea!

Aurelia. Iute dle, nu indardiá, cà-ci póte sosí barbatulu meu!

Cretiulescu. Tóte le implinescu pentru placulu Dtale!

Marióra. Iute, iute! (Ese)

Cretiulescu. Ascépta-me, Marióra! (Ese pe usi'a ce conduce afara.)

SCEN'A XI.

Aurelia, apoi *Forfecariu* si *Marióra*.

Aurelia. De minune! Junele acest'a intr'a-deveru m'a farmecatu! — Nu me miru acuma de Pamfiliu alu meu, déca nu lu-póte suferí defelu. (Se pune la mésa.)

Forfecariu. (Vine prin usi'a din fundu; a parte.) La draci! am juratu rolu de calulu dracului fara neci unu sporiu.

Marióra. (Vine incetu la Aurelia, fara a observá pe Forfecariu.) S'a dusu junele!

Forfecariu. (Iute.) Cine s'a dusu?

Aurelia. si Marióra. Hah!

Aurelia. (Catra Forfecariu.) Asculta-me, si nu fi furiosu fara cauza!

Forfecariu. (Furiosu.) S'a dusu? . . . cine? Mii de tresnete si fulgere! trebue sè sciu tóte!

Aurelia. Asculta-me —

Forfecariu. (Ca mai nainte.) S'a dusu junele! va sè díca unu individu barbatescu, unu seducatoriú unu amoresu, caruia trebue frantu grumadiulu fara mila.

Aurelia. Vai Dómne!

Forfecariu. (Catra Marióra.) Fiintia diavolésca! spune-mi cine a fostu junele care s'a dusu, séu te svêrlescu pe ferésta afara?

Marióra. (Spariata.) Aoleu, aoleu! ce audu?

Forfecariu. Vorbesce!

Marióra. A fostu junele care ni-a aduce apa de spelatu comesile.

Forfecariu. Hah! trebue sè me convingu! (Ese in culina.)

Aurelia. N'a trebuitu sè minti asié de prostesce!

Marióra. Cui nu-i place dreptate, indetuléscă-se si cu mintiun'a! (A parte.) Brr! ce fiuru me cuprinde de asprimca vorbeloru stapanului meu atátu de jalusu!

Forfecariu. (Vine cu o sticla de apa in mana.) Numai atát'a apa a adusu junele acel'a? . . . Atunci se póte duce la mfi de draci!

Marióra. Inse —

Aurelia. Taci!

Forfecariu. Vorbesce, Marióra, tu copila inocenta!

Marióra. Asculta-me! — N'am avutu apa de spelatu comesile, — si apoi audindu pe strada cum striga unu june cu vóce aspra: „Cine doresce apa de spelatu comesile?“ iute m'am repeditu pe trepte ca sè lu-chiamu; inse elu a fostu deja departe. — De aceea am disu Dnei: juncle s'a dusu!

Forfecariu. (Catra Aurelia.) Cum de nu mi-ai spusu ast'a indata, angerulu victii mele?

Aurelia. Nu mi-ai datu timp, ca sè ti-dau deslucire! (A parte.) Ce mintiuna buna!

Forfecariu. (A parte.) La unu Ddiu are dreptu! (Tare.) Ti-credu, puiculiti'a mea, dar scii bine cà eu iute esu din fire si mi-place lucrulu grabnicu. —

Aurelia. Asta-i reu!

Forfecariu. (Merge la ferésta; a parte.) Ce-i ast'a? . . . Nu mai védu la ferést'a potlogariului olurile cu flori, perdelele sunt lasate jos, ca si candu ar fi parasitu casa . . . — O! sante Pantilimóne! esplica-mi ciemeliturele aceste?!

Aurelia. (A parte.) Vai de mine! junele spitieriu si-a uitatu aici bastonulu seu. (Ascunde bastonulu dupa spate.)

Forfecariu. (Se întórece iute si observá pe Aurelia.) Hah! ce ai ascunsu? . . .

Aurelia. Eu?

Forfecariu. Dóra nu zavistulu de nópte?

Marióra. (Incetu catra Aurelia.) Da-mi bastonulu mic! (Ié bastonulu de la Aurelia si lu-ascunde dupa rochia.)

Aurelia. (Aretandu manile góle lui Forf.) Da-mi pace, barbate, vedi cà n'am nemica!

Forfecariu. Dar tu jupanésa Marióra, ce ai ascunsu dupa rochia?

Marióra. Eu?

Forfecariu. Dóra nu mam'a padurii?

Marióra. N'am ascunsu nemic'a.

Forfecariu. Aréta-ti manile!

Marióra. (Aréta man'a drépta.) Éta cea drépta!

Forfecariu. (Maniosu.) Vai umfla-te-ar rusaliile! de candu esti surda?

Marióra. (Aréta man'a stanga.) Éta si cea stanga!

Forfecariu. (Furiosu.) Mii de draci impletitiati! Aréta ambele mani d'odata!

Marióra. Na, satura-te! (Aréta ambele mani.)

Forfecariu. Se me saturu? Ei! lasa cà te voi face eu sè plangi. (Trage pe Marióra la lature, si astu-felu bastonulu cade la pamentu.)

Aurelia. O! mi-vine sè ieu lumea în capu!

Forfecariu. (Radica bastonulu.) Én pri-viti, serafimeloru, ce-i ast'a?

Marióra. Aoleu, unu bastonu!

Forfecariu. (Furiosu.) Teme-ti-ve dè furia mea voi siopirle blastemate!

Aurelia. Lasa-me sè-ti esplicu, cà-ci —

Forfecariu. Nu cum-va si bastonulu acesta e a junelui care aduce apa de spelatu camesile?

Aurelia. F'ii pe pace si asculta-me!

Forfecariu. Vorbesce iute, cà-ci esu din fire!

Aurelia. Bastonulu acest'a —

Marióra. Da, bastonulu —

Aurelia. Taci, Marióra!

Forfecariu. Vorbesce copila inocenta, cà-ci tu nu sèu flècuri!

Marióra. Bastonulu l'a cumperatu dn'a, ca sè-ti faca o suprindere.

Forfecariu. (Se prinde de capu.) Hm! capu secu, bostanu fara simburi!

Marióra. (Catra Aurelia.) Ce dîce, dna, la mintiun'a ast'a?

Forfecariu. (Intorcèndu-se cu spatele ca-tra Aurelia.) Bate-me, Aurelia, bate-me, cà-ci am meritatu cu totu dreptulu!

Aurelia. Ah, tieranule!

Forfecariu. Iertare! iertare! (Privindu la bastonu.) Lucru curiosu! Lucrul nu e nou.

(Va urmá.)

Lazaru P. Petrinu.

Florile. *)

(Dupa Schiller.)

Dragi copile-a primaverii,
Flori din campulu inverditu,
Cresceti menite placerii
Cà-ci natur'a v'a iubitu.
Cu vestmentu ce stralucesce
Ce vederea ni rapesce
Flor'a v'a impodobitu,
Dar copile frumosielle
Plangeti adi cu mare gele
Cà-ci de *spiritu* v'a lipsitu.

Sórtea-amorulu vi-o canta
Paserile 'n coru divinu;
Ér Silfidele s'aventa,
Fluturandu la-alu vostru sinu.

*) In nr. 1 alu „Familiei“ amu mai publicatu o imitatiune dupa poesí'a „Die Blumen“ de Schiller, cu tóte aceste publicam si acést'a, ca-ci difere de cealalta.

Red.

N'ati grigitu voi in tacere
Cu potirulu de placere
De Afrodita a iubitu?
Dar copile frumosielle
Plangeti voi cu mare gele
Cà-ci de-*amóre* v'a lipsitu!

Inse candu cu bucuría
In cununa ve 'mpleteceu,
Ca sè duceti o solía
Ninei carea-o iubescu;
De viétia, simtieminte,
Si de dorulu meu ferbiute
O! de tóte v'ati petrunsu:
Cà-ci atunei, voi copilitie
Intre-a vóstre frundiulitie —
Chiar *amorulu* l'ati ascunsu!

Alesandru Petrinu.

Messia. *)

Numele. Messias, la romani Messia, e din cuventulu evreescu: Maschiach, e sinonimu cu *Χριστός* (Christos) la greci, si insémna *unsu*.¹⁾ Numele Messia, dupa scripturile testamentului vechiu nu s'a datu numai serviloru adeverati si credintiosi ai lui Dumnedieu, ei si regiloru si principiloru pagani, carii se priviau in pote-rea lui Ddieu, ca de servii resbunàriloru sale, mai alesu pentru judei, poporulu seu alesu, sèu ca de instruminte pentru esecutiunea sfaturi-loru intieptiunii sale, ba numele Messia s'a datu inca si profetiloru si preotiloru mai mari. Astu-felu Messia nu e nume particulariu nu-

*) Proba din tomulu II. Serbatorile crestine.

¹⁾ *Χριστός* e adjectivu din *Χρίω*, eu ungu, si ca predicatu pentru Isusu e cuventu din testamentulu nou. Verbulu *Χρίω* cu intielesu de a unge vine inainte si la Homeru, Sofoele, Lucianu etc. si la altii cu intielesu de a se colorá, intinge, a-si inveniná sagetile. Unii scriu *Χρηστός*, ce e adjectivu din *Χράσμαι*, unu predicatu alu dieiloru greci vechi, cu intielesu: aducetoriu de man-tuire, norocu la Herodotu Lucianu, sèu vestitoriu de norocu ce purcede din sacrificiu, la Herodotu, éra cu sensu morálu: dreptu, bunu la anima credinciosu, la Atticu si Plato. In vechime la greci si optimatii, pa-tricii de frunte s'au numitu *Χρηστοί*, si larii manii ro-mani s'au tradusu cu acestu cuventu. Dict. Gr. Germ. Dr. Rost II. p. 650. Die Religion der Römer I. Hartung I. 43. Deci cuventulu *Χριστός* e bunu. In mitologi'a per-sica, Meschia e antâiulu omu, adeca Adamu, in a Indiei, Vischnu in a 9-a intrupare a sa ca si omu se numesce Krischna. Myth. aller Culturvölker Dr. I. Minkwitz 1870 f. 51 si 27. Die Götter der alten Welt. Dr. F. Mundt 1854 p. 65.

mai pentru mantuatoriulu si regele mare, pe care l'a acceptatu poporul lui Israilu, ca sè-i aduca imperati'a pe pamentu si preste alte popóre, precum unu vñtoriu binecuventatu si fericitu. ²⁾

I.

Istori'a.

Pentru de a intielege insemnetatea lui Messia, e de lipsa permiterea unoru date istorice.

Saulu antâiulu rege (istoricu) alu israelitoru inea traiá, pana ce Davidu din némulu lui Juda, s'a alesu de rege, si Saulu perdindu-i trei feciori in lupta, s'a ucisu pe sine la an. 1054 ant. Cr. Davidu abié la an. 1046, a fostu recunoscutu de tóte semintiele Israilului, si apoi a devenitu regele celu mai tare si mare, a redicatu regatulu si glori'a lui Israilu, si pentru acest'a, a fostu si idealulu israelitoru din tóte vécurile vñtóre. Davidu domnindu 40 de ani; a muritu la an. 1014 ant. Cr. éra la mórte a numitu de urmatoriu pe Salomo, fiulu seu alu doile.

Salomo (Salomonu celu intieptu) nu a fostu demnu de tatalu seu, cà-ci gubernandu reu, tíer'a lui s'a impartitu in staturile Juda si Israilu (numitu si Samaria) cari au inceputu de a se bate intre sine, si prin acésta de a derimá tiererele lui Davidu, si a fi inceputulu pentru subjugarea evreiloru. Salomo domnindu 38 de ani a moritu la an. 974 ant. Cr.

a) *Caderea Israilului.* Juda si Israilulu lup-tandu-se neincetatu, Juda a chiamatu intru ajutoriu pe Assyri si domnitoriulu acestora, Tiglath-Pul-Assar batendu pe israeliti, la an. 739 ant. Cr. a dusu o parte din ei in robia asirica si babilonica. Hoseah, vrendu sè recástige independinti'a Israilului, fu batutu de Salmonossar, carele la an. 720 an. a dusu alta multime de israeliti in robia Mediei, si Israilulu dupa 254 de ani (974—720) a cadutu de a mai fi statulu israelitoru.

b) *Caderea Judei.* Statulu Juda, de la despartirea lui sub Solomonu, s'a sustienutu ce-va mai multu, 386 de ani sub regi din famili'a lui Davidu. Confederandu-se regele Zedekia cu celu din Egipetu, in contra imperiului babilonicu-chaldäu, s'a sculatu, Nabukadnezar (Nabuhodonosor) si batendu pe Judei, si la an. 588 cuprindiendu Jerusalimulu a dusu de ací

si de impregiuru fruntea poporului Judei in robia Babilonului si a restornatu regatulu Judei. Cyrus regele Persiloru, batendu Babilonulu, a iertatu Judeiloru din robia ca sè se rentórca a casa, dar pentru cà li s'a imbunetatitu sórtea, la an. 528 ant. Cr. s'au rentorsu numai dóue semintii, Levi si Benjaminu, éra diece au remasu acolo. ³⁾

Israilulu astu-felu peste siese, si Juda peste patru seculi au remasu sub jugu strainu, pana ce la an. 167 ant. Cr. Mashathias rescotlandu-se refundéza regatulu lui Juda si Israilu in Palestina, pe tronulu ei redica casa Makkabäiloru séu Asmonäiloru, care se sustiene pana la 37 ant. Cr. candu se innaltia cas'a lui Herodes, si regatulu se sustiene pana la an. 70 d. Cr. candu tiererele Evreiloru, cadu sub jugulu Romaniloru potinti. ⁴⁾

II.

Profetiele vechie.

Profetiele ⁵⁾ séu inspiratiunile de Ddieu se incepu dupa epoc'a stralucita a lui Davidu, in timpulu candu a cadutu Israilu si Jud'a, si s'au repetitu robiele. Sperantie evreiloru au fostu legate de famili'a lui Davidu, de óre ce acésta a domnit mai cu stralucire intr'unu statu evreescu si acést'a e caus'a, cà Messia s'a acceptatu din famili'a regésca a lui Davidu, si s'a numitu fiulu lui Davidu.

Poporulu evreescu fiindu parte dusu in robia, parte sub domnitori straini, si astu-felu in pusetiune trista, a avutu totu mai ferbinti dorintie si sperantie pentru venirea lui Messia, cá sè-i elibereze, si sè li restaureze imperiulu gloriosu. Aceste sperantie s'au esprimat de osebi prin profeti, carii ca si poeti si literati natiunali, a mangaiatu poporulu evreescu in necasulu seu, si l'a incuragiatu pentru vñtoriu, dar sub jugulu strainu, sperantielu politico-natiunale si astu-felu profetielu, li-a datu o colóre si morala-religiósa. Acésta amestecatura de eleminte natiunale si religióse au avutu

²⁾ Cartea lui Erza, cap. I. si II. Rotteck's Weltgeschichte I. 113. II. 106. Némurile lui Levi si Benjaminu s'a numeratu 42,360 de suflete.

⁴⁾ Vedi „Istoria Palestinei“ partea I. p. — in manuscrisu.

⁵⁾ Προφήης dorice Προφetas Προφημί, a predice, a spune inainte, wahrsagen, explicatoriu de oraclu, celu ce de la dieitate primesce inspiratiunea, vestea, si o da mai departe, adeca prorocu. La Herodotu, Pindaru, Euripide, Platone etc. Dr. Rost Dict. Gr. Germ. II. pag. 379.

²⁾ Pierer's Univ. Lex. Brockhaus Conv. Lex. Voltaire Dict. Phil. XIX. p. 35.

consecinție extreme în două direcțiuni, de a despartitu pe Evrei în două religii, cea vechia, și cea nouă a lui Isusu.

Profetii cei mari și cu profetii messiane se arăta în timpul robiei Evreilor, și se înmultiescu în timpul periodului de decadință și jugu strainu, din seclulu alu 8-le până alu 2-le ant. Cr.

Jesaias (Jeschajah) a profetitu de la an. 759 până la 717 ant. Cr. în urmăre pe timpul lui Tiglath și Salmanassar, și elu are profetiile messiane cele mai însemnate, profetiesce despre resurecțiunea natiunii Evreilor, și despre Messias antâiulu intra profeti. Jeremia s'a aretat la an. 628 ant. Cr. pe timpul lui Nabopolassar, era Ezechiele de la an. 594—572 sub domnia Nabukadnesar, în timpul robiei Babylonului, asiă în decursulu seculilor și alti profeti, carii ascépta pe Messi'a, séu carii pomenescu de unu Messia înca în viétia loru, acusi în întielesu politico-natiunalu, acusi religiosu.⁶⁾

În periodulu Makkabäiloru 167—37 ant. și unu timpu din epoc'a Herodiloru, profetiile, messiane au fostu încetatu, pentru că judeii aveau regatu în Palestina, și speranțiile vechie le vedeau implinindu-se, dar după ce romanii au începutu ai infrenă, și deosebi de la an. 70 d. Cr. candu au caditu cu totul sub jugulu Romaniloru, ideile despre unu Messia la judei, și anume ca învingetoriu de creștini și popóre pagane, — și cá refundatoriu de imperiulu evreescu, s'au renascutu și latitu, ba s'au susținutu cu feliurite încercări de recâștigarea poteri evreilor și până în secululu alu 17-le.

III.

I s u s u.

Nascându-se și aretându-se Isusu⁷⁾ acceptările messiane au devenitu centrulu religiunii

⁶⁾ Jesaias adeca Isaia la capu XLV, st. 1. spune: Asiă dice Jehova catra unsulu seu, catra (Cyrus) Ciru? Aci Ciru, carele a batutu imperiulu babilonicu, și a lasatu pe Judei să rentórca a casa e numitu unsu, adeca Messia. Dar Isaia a profetitu la an. 759—719 era Ciru a domnitu la an. 558—528, și i desparte 200 de ani. Sminte de aceste se afla mai multe în testamentulu vechiu, ba criticile au demustratu multe apocriefe, era unele diceri schimosite din timpul mai nou. Voltaire Dict. Phil. la Propheties Brockhaus și Pierer Lex. la Profeti. Rotteck I. 137. II. 17. Ezechiel C. XXVIII. st. 14. pe regele Tyrului lu-numesce Messi'a Jeremia C. IV. st. 20 etc.

⁷⁾ Isus evreescu Josua, ce însemna Mantuitoriu,

la judei, dar cu acea diferință, că unii și la începutu cei mai putini, diceau că Isusu e Messia, adeca Christosulu séu Unsulu și a venitu ca să fundeze imperiulu cerescu, spiritualu, era altii, și cei mai multi, că Isusu e Messia, și va fundă imperiulu pamentescu și anume politico-natiunalu evreescu, ca să-i elibere de pagani, dar acestia însielându-se în acceptările loru și chiamarea lui Isus, s'au întorsu în contr'a lui Isusu, și i-au cerutu restignirea. (*Isusu e Χριστός séu Messia.*)

a) *Isusu s'a dechiaratu pe sine însuși de Messia.*

„Duhulu Domnului preste mine, pentru acésta m'a unsu a binevesti saraciloru.“⁸⁾ În rogatiunea sa catra Ddieu: „Ca să te cunosc pe tine unulu adeveratu Ddieu, și pe care ai tramisu, pe Isusu Cristosu.“⁹⁾ Ionu botezatorulu audindu din închisóre despre faptele lui Isusu, a tramisu doi invetiacei de l'au întrebatu: „Tu esti acela pe carele acceptamu?“ era Isusu a respunsu: „Adeveratu graescu voue, și mai pe susu de prorocu.“¹⁰⁾ Că multi proroci și drepti au doritu se veda cele ce vedeti voi, și n'au vediutu,¹¹⁾ și l'a întrebatu pe elu archiereulu: „Au tu esti Cristosu, fiulu celu binecuventatu?“ Era Isusu a disu: „Eu sum!“¹²⁾ Disu-a lui muicrea samaritena: „Scimu că va veni Messia, ce se dice Cristosu, candu va veni acela, va spune noue tóte.“ Era Isus a disu ei: „Eu sum ceea ce graescu cu tine!“¹³⁾ Isus a disu: „Unulu este dascalulu vostru, Cristosu.“¹⁴⁾

b) *Isus a fostu recunoscutu de Messia și de catra invetiacei sei, apostoli etc.*

(Va urmă.)

At. M. Marienescu.

scapatoriu Josua Navi din testamentulu vechiu, în mincele noastre se numesce Isusu Navi.

⁸⁾ Luca evang. cap. 4 st. 18.

⁹⁾ Ionu c. 17 s. 3.

¹⁰⁾ Mateiu c. 11 s. 2—9. Luca c. 17 st. 19 tramite pe 12 apostoli să întrebe. Ionu c. 5 s. 46 că de ati fi crediutu lui Moise, ati fi crediutu și mie, și pentru mine, acela a scrisu.

¹¹⁾ Mateiu c. 13 st. 17.

¹²⁾ Marcu c. 14 st. 61 la Mateiu 26 st. 64 e contrariu, nu respunde: Eu sum! ei: Tu dicei.

¹³⁾ Ionu cap. 4. st. 25.

¹⁴⁾ Mateiu c. 23 st. 9 și 10. Dar după Mateiu c. 16 st. 20. Marcu c. 8 st. 29. Luca c. 9 st. 21. Isus a poruncitu invetiaceiloru, ce nu spuna nimeru că elu este Cristosu.

S A L O N U.

Femeiloru despre femei.

„Celu ce vré sè scria despre femei, acela sè incinga condeiulu seu seraficu in colóre de curcubeu si sè zugrăvesca literile sale pe o barthia preserata cu pravulu de pe aripele fluturilorn“, — a disu odinóra unu mare poetu, capabilu a admirá femeia in stralucirea ei deplina.

Cine ar cutezá sè vateme ros'a, fara sè atinga ghimpii ei?!

Vai de acelu scriitoriu, care si-a atrasu ur'a secului frumescu, cà-ci dînsulu e esilat pentru totu-de-una din imperiulu celu mai frumescu: din sinulu femeiescu si portile buditieloru de rubinu remanu vecinicu inchise pentru elu. Numele lui e calcatu in picioré, o singuretate ca de manastire lu-incungiura, lumea i devine o pustiha fara oasu si vieti'a o monotonia grós-nica. Si dînsulu merita pedéps'a acésta, cà-ci a cuteđiatu sè ofenseze cu mani sacrilege cea mai frumoasa margéua a societății, cea mai constanta legatura a ei, flórea bucuriei si a amorului eternu, idealulu in giurulu caruia se invértescu din inceputulu lumei tóte fiintiele omenesci, si deitiele poesiei.

Eu nu apartienu acestoru scriitori, nici nu voiescu sè apartienu. Cum asiu poté sè traiescu, in edenulu celoru mai incantatorie Gratie, in care se afla asiá multe rose imbocite, asiá multe idealuri poetice, fara ca sè nu li nutrescu stim'a cea mai sincera si amorulu celu mai curatu?!

Amiculu secului femeiescu vede cu cea mai intima bucuria, cà cu incetarea barbarismului si a selbeteiei, stim'a fatia de femei totu a inaintatu, si cà femeia — care in evulu vechiu a atèrnatu numai de la bunulu placu alu barbatului seu, ma s'a si vendutu ca ori ce obiectu de comereiu — acuma ne cuceresce prin frumseti'a sa si prin simpathi'a reciprocă, si domnesce a supra nóstra cu acelu avantajiu gingasiu, ce mam'a natura a datu celoru mai slabi spre aperare in contra celoru mai tari, si care nasce asié multe si nóue simtiente fericite si creéza atâte minute dumnedieesci.

Conditiiunea intre barbatu si femeia nu fara cauza se poté considerá ca mesur'a civilizatiunii. Evulu vechiu, timpulu poterii brute si alu barbariei, ni infatiseza femeia in umilirea ei cea mai nedémna: cei mai multi inimici ai femeiloru tocmai in acestu evu au vietuitu, deca au si fostu unii, cari n'au consimtitu, dar vocea loru a resonatu in mijloculu sgomotului nebulu.

Mithologi'a Greciloru antici ne invétia, cà tóte relele prin o femeia s'au ivitu in lume, prin Pandora. Pentru Elena s'a prepaditu Troia, Dejanira a otravitu pe Hercule, si Danaidele intr'o nópte au omoritu pe toti barbati loru. Filosofulu Plato s'a feritu de conversatiunea cu femeile, cà-ci le-a crediutu multu mai imperfecte decâtu pe barbati, si a disu, cà sufletulu barbatiloru rei dupa mórtea loru se muta — dreptu pedépsa — in femei. Poetulu Codrus a cantatu astu-felu: „Nu sunt atâte stele pe ceriu, atátia pesci in apa, cá falsitati in anim'a femeiesca.“ Filipu de Macedonia a disu, cà n'a avutu lupta mai infricosiata decâtu cu soci'a sa. In fine Socrate a esclamatu, cà isvorulu tuturoru relelor e femeia; nu ne mirámu, cà-ci — precum scimu

— soci'a lui a fostu Xantippe, alu careia nume a remasu pana 'n diu'a de adi cá modelulu femeii purure — cártitorie.

Nici evulu de mijlocu n'a fostu cu multu mai galantu fatia de femei. Ma in acestu evu au aparutu nesciopuri atátu de grobiane, încátu pentru respectulu ce detorim cetitóreloru nóstre, nici nu le vomu mai insirá.

In fine crestinismulu a usioratu si sórtea femeii. Ea deveni mai libera, si acuma se innaltia inaintea nóstra pe aripele gratiei, cá metócorulu stralucitu alu societății. Poetii canta cu entusiasmu si se inchina chiamării sale sublime.

Dar sè vedemu, este óre femeia vrednica de acésta lauda si stima? Sè frundiarimu cu atentiune paginele istoriei, si vomu vedé, cà femeia totu-de-una pentru aceea s'a insufletitu, ce in barbatu de catra barbati se apretiucesce. Curagiu, renume, onóre, patriotisimu, virtute, aceste sunt idealurile femeii, deca vede barbatulu le nutresce, iubescce si stiméza.

In timpulu de acuma numai banii si averea au valóre in ochii ómeniloru. Este dara minune, cà si femeia le apretiucesce?! Dar sè recunóscemu adeverulu, femeile nici decâtu nu sunt asiá iubitorie de bani cá barbati, si cà — in butulu decadintiei virtutiloru — in anemele femeiloru mai arde inca sacrulu focu alu amorului curatu.

Celu ce vré sè cunósca o tíera si sè afe viitoriuulu aceleia, întórcă-se la femeia si studieze conditiunea ei. Ori câtu sè vorbésca barbati despre domnirea loru, ei facu tóte mai bucurosu, deca i indémna unu surisu femeiescu, de si nu li place a recunósce acésta.

Chiamarea femeii este „a remané angeru“, angeru in imbracamentu pamenteanu, prin gratia, frumsetia, bunetate si modestia, dar cu minte si fortia.

Asiá sè fia femeia, si atunce ea si-a implinitu chiamarea.

Marcu Emilianu.

Dlu generaru G. Adrianu

a adresatu „Societății Transilvani'a“ din Bucuresci urmatóri'a epistola:

Dlui presiedinte alu „Societății „Transilvania.“

Domnule presiedinte!

Societatea „Transilvania“, prin missiunea ei cu totulu intelectuala, morala si eminaminte patriotica, este un'a din acele institutiuni bine-facatore, prin instructiune si moralitate, cari contribuescu cu multa putere la intinderea si intarirea patriotisimului in natiune, si a caroru prosperitate si marire, ca Romanu, trebuie sè dorescu cu 'nfocare d'a le vedé ajunse in culme.

Acésta societate fiindu menita mai alesu d'a veni in ajutorulu instructiunii tineriloru romani studiosi, inse fara medii pecuniare, din Dacia superioare, respunde la unu scopu nationalu fórte maretiu: la principiulu generale d'a ajutá romanismulu, si pe calea intelectuala si morala, ori in ce coltiu de pamentu s'aru aflá, in specialu d'a 'ncepe Romani'a libera sè platésca,

fia macaru si intr'unu modu modestu, o datorita fratiésca, patriotica, Romaniloru din acea parte a Daciei traiane, carora noi Romanii de dinco de Carpati, in diverse epöce antice si moderne, le datoriramu in mare parte renascerea si reinviuarea nöstra nationala.

Astu-felu fu in vécurile de mijlocu, la formarea celoru döue mari principate romane dintre Istru, Marea-Négra si Carpati, candu marii loru fundatori, Radu Negru si Dragosi, venira aci din Dacia superiöre. Astu-felu fu la inceputulu acestui seclu, candu, dupa o lunga amortire si coplesire intelectuala si morala, in care ne afundase coruptiunea fanariotismului, in cátu ajunseseramu a nu mai avé consciintia de nationalitatea nöstra, veni de peste Carpati nemuritoriulu Lazaru, si luptandu prin instructiunea nationala, respandí lumin'a romanismului si a patriotismului, si contribuí intr'unu modu putate la scaparea nöstra de sub dominatiunea Fanarului. Esemplulu lui fu urmatu crescéndu pana mai incoa si de alti mai multi distinsi invetiati si apostoli ai romanismului, veniti din acea parte a Daciei, cari, pe calea instructiunii, ni-au datu toti emintele loru servitii si pe cari personalminte i-a cunoscutu.

Afara d'acestea, in anii 1848 si 1849, candu, din caus'a evapiminteloru politice si'a invasiunii ostiloru straine, multi dintre noi furamu constrinsi a emigrá si a trece de cealalta parte a Carpatiloru, Romanii d'acolo, cu töta positiunea loru förte critica, primira pe emigratii nostrii, ori prin ce anghiuri s'au pututu intalni cu dinsii, nu numai c'o ospitalitate esemplara, ba chiar c'o amóre fratiésca. Multi dintre emigrati, pe langa bun'a ospitalitate fratiésca, cástigara in mijloculu acelorü infocati Romani transcarpatini, si 'n sensu moralu si intelectualu, cástigara o mai mare ideia despre puterea romanismului in generalu, si prin urmare o mai multa dosa de patriotismu. Cà-ci, in acea epoca de focu, romanismulu din acea regiune a Daciei traiane se aflá intr'o lupta inviersinata cu armele in contra tiraniloru sei seculari, lupta teribila de esterminatiune, intre döue ginti, un'a apesata si alt'a apesatória, si 'n care energi'a patriotica a Romaniloru si multele sacrificii facute de ei pe campurile de lupta servira de unu bunu si mare esemplu emigratiloru nostrii, carii pan'atunci nu mai vediusera nesce asemeni probe din partea veri-unei tieri romane, de cátu döra numai din cartile nöstre istorice. Unii din noi, inspirati de inaltulu diapasonu patrioticu si belicosu alu Romaniloru transcarpatini, inspirati de nemuritorulu Alesandru Constantinu Golescu, carele insu-si erá o concentratiune subluma de patriotismu si unu inflacaratu apostolu cerescu alu romanismulu pretutindeni pe unde trecea, nu puturamu fi numai spectatori interesati ai acelorü lupte, — ci si partasi.

Apoi si scriitorii nostrii cei mai insemnati, carii descoperira istori'a originii nöstre nationale, precum Sineai, P. Majoru, Miculu, Tichindelü si altii totu din acele regiuni ale Daciei superiöre ne vinu. In fine, sunt imense servitiele facute de Romanii din Dacia transcarpatina in profitulu causei generale a întregei natiuni romane si a Romaniei libere in parte. Prin urmare, ori cátu amu face noi de multu, totu-si n'aru fi de ajunsu pentru a compensá aceste servitii. Dar chiar déca nesce atari servitii n'aru fi avutu locu, totu-si principiulu de solidaritate nationala, care léga între dinsii moralmente pe toti Romanii de pe pamentu, ne impune datorí'a d'a ajutá din töte puterile nöstre, macaru pe calea morala

si intelectuala, p'acésta parte a romanimii caduuta sub jugulu strainu, precum si pe ori-care alta.

Pentru acésta dar, domnule presiedinte, e santa institutiunea ce dirigetü, „Societatea Transilvania“, si bine-cuventate de mii de ori fia numele initiatoriloru fundatori ai ei. Si de acestu principiu petrunsu eu subsemnatulu, vinu a oferí acestei societätii ca donatiune sum'a de *una mia döue sute lei noi* (1200), care suma va formá inceputulu unui fondu ce se va numi „fondulu Adrianu“, si pe care mi-reservu facultatea d'a-lu cresce viitoru pe fia-care anu, cu cátu voiu puté. Acestu fondu va fi iualienabilu de la scopulu de instructiune pentru care este fundata societatea Transilvania, si numai procentele sale anuale voru servi la ajutorulu instructiunii tineriloru romani transcarpatini, pe carii numit'a societate va gasi de cuviintia d'a-i ajutá.

Bine-voiti, dle presiedinte, a primí asicurarea pré distinsei mele consideratiuni.

Generaru G. Adrianu

Memburu fundatoru alu societätii Transilvania.

CE E NOU?

Christosu a inviatu! In diu'a mare de serbátöea santa „Inviarea Domnului“ salutámu cu bucuria pe toti cetitorii nostrii si le poftimu serbatori fericite! Christosu a inviatu!

Imperatulu nu va caletörü in Bucovina pe timpulu candu jidanii si nemtii voru serbá aniversari'a de o sutá de ani a rumperii Bucovinei de catra Moldova si anectarea ei catra Austria, ci pe timpulu candu se va pune temelí'a universitätii nemtiesci in Cernauti.

O drama sensationala, care se jóca de döue-dieci de ani, se apropia de sfirsitulü ei. Cine nu-si aduce a minte, cá atunce regele Victorü Emanuilü si-a sacrificatu fiic'a Clotilda pe altarulu politiceü „in interesulu patriei“?! Erá unu secretu publicu, cá principes'a Clotilda a iubitu pe unu altu barbatu, pe unu cavaleru alu curtii sardiniaue, — inse urmandu dorinti'a parintelüi seu, se cununá cu principele Napoleon. Clotild'a a suportatu cu multa abnegatiune suferintiele vietii conjugale, cu unu barbatu pe care ea nu-lu putea iubi. Dar a trecutu döue-dieci de ani. Ea gandescé, cá a adusu destulu sacrificiu patriei. Voiesce a petrece in línisce si fericire restulu vietii sale. Ea voiesce sè se desparta de barbatulu seu. Töte capacitárele resunara in-sedar, si astu-felu vointi'a acusi se va realisá, cu töte cá bonapartistii néga acést'a.

O parthía de billardu pentru viétia. Doi tineri in Budapesta se certara nu de multu pentru o féta, si fiindu cá ei nici decátu nu se putura impacá, decisera a concrede sórtea lorü unui duelu americanu. Acestu duelu se si esecutá numai decátu si inca intr'unu modu de totu originalu. Unulu din ei propuse, ca fét'a sè fia a aceluia care intr'unu preferance de billardu va face mai de graba 200 de poeni; ér celalaltu sè se impusce in decursu de atâte öre, cu cáti poeni va face mai pucini decátu contrariulu seu. Conditiiunea fu primita. Ambii jocara cu desteritate admirabila, si multu timpu erau totu egali; in fine celu mai betranu invinse cu 10 poeni. Celu ce perdü subsemná numai decátu unu documentu, prin care declará, cá in casulu déca elu nu se va impuscá, nu este demnu a fi consideratu ca omu de omenía. Espirandu diece öre, elu in adeveru se impuscá in

capu. Dar impuscatur'a nu fu mortala. Atunce contrariulu seu recunoscu, cà ar fi pecatu a lasa sè móra unu omu, deci i redete documentulu. Se spera, cà ranitulu se va vindecá.

Elu nu se póte insorá. Dintr'unu orasiu provincialu se scrie diuariului „Ref.“ din Budapesta urmator'i'a istorióra, careia nu-i lipsesce decâtu s'firsitulu indestulitoriu, spre a puté fi sujetulu unei comedii. Dlu X. are unu postu bunu, dinsulu e jude la unu tribunalu din provincia; elu are totu odata si o mirésa incantatória, pe care dinsulu o iubescce cu totu foculu animei sale, dar — nu o póte luá de socia. Adorat'a lui adeva e fic'a unui colegu alu seu, asemene judecatoriu la acelu tribunalu. Legea e rece, ea nu se intereséza multu de amorulu si de anim'a judecatoriloru, ei — precum sciti — opresce, ca acela-si tribunalu sè póta functioná socrulu cu ginerele seu. Nefericitulu mire de doi ani de dile totu róga pe ministru sè-lu mute la altu tribunalu, inse insedar. A renunciá la postulu seu inca nu e in stare, si astu-felu — elu nu se póte insorá.

Fidelitate de pisica. In lun'a trecuta muri unu soldatu la Canisia-mare, dupa ce a zacutu unu timpu mai indelungatu in spitalulu de acolo. In restimpulu bólei sale elu s'a jocalu de câte-va ori cu pisic'a directorului spitalului, si pisic'a intr'atát'a se invetiá cu bolnavulu, încátu nu se putea despartí de patulu lui. In fine soldatulu muri, si fu dusu in camer'a mortiloru. In diu'a inmormentării, candu mortulu fu asiediatu in coseingu, usi'a camerei remase din intemplantare deschisa. Apoi vinira portatorii de morti, ei incuiara coseingulu si cortegiulu funebralu se puse in miscare. De odata se audira din coseingu nesce miaunature; soldatii la inceputu nu scieau ce sè gaudésca, dar in urma la mormentu ei deschisera coseingulu si gasira langa cadavrulu repausatului si pisic'a directorului spitalului, care prin usi'a deschisa a camerei mortiloru se furisiá langa amicululu seu mortu.

Acusi se fia femeia? Se scrie din Ciaiú: Sunt câti-va ani, de candu unu israelitu din Transilvani'a a emigratu in America, pentru cà a casa a avutu sè se lupte necontentitu cu neajunsuri materiale. Elu a lasatu in Transilvani'a soci'a sa si mai multi copii, promitindu-li, cà li va tramite ajutoriu. Ajunsu din colo de Ocean, in scurtu timpu elu deveni omu bogatu, si câstigá 60,000 fl. Atunce elu plecá spre Europa a-si surprinde famili'a. Inse in Hamburg se bolnavi periculosu, si elu facu unu testamentu, lasandu tóta averea sa familiei sale. Dar ból'a lui se întorse spre bine, si peste câte-va septemai elu parasi patulu. Atunce apoi bagá de séma, cà cuferulu (giamantanulu) in care se aflau paralele lui dimpreuna cu testamentulu, au disparutu. Unu grigitoriu de bolnavi l'a furatu, carele totu-odata a si fugitu. Jidovulu s'a rentorsu la America, spre a-si câstiga de nou avere. Grigitoriu de bolnavi inca emigrá in America, dar abiá sosi acolo, muri. Autoritátile americane deschidendu cuferulu, lu-tramisera a casa la famili'a jidovului, dimpreuna cu cele 60,000 fl., si fiindu cà in cuferu se aflá si testamentulu, famili'a crediú, cà barbatulu respective tat'a a muritu. Femei'a se maritá a dóu'a óra. Nu peste multu primulu ei barbatu câstigandu-si de nou parale in America, se rentorse in Transilvani'a la famili'a sa. Elu sosi acolo chiar candu fic'a cea mai mare si-serbá nunt'a. Nimene nu scia de rentórcerea sa. Tocmai candu intrá se adunau presentele pentru mirésa. Parintele vitregu i dete 100 fl. — „Asiá dara eu, adeveratulu tata, potu sè dau 1000 fl.“

— díse si aruncá o bancnota pe mésa. Seusatiunea fu mare. Apoi in Ciaiú s'a adunatu o conferintia de rabini, care s'a pusu a decide: a cui sè fia femeia? a barbatulu d'antáiu séu acelu d'alu doile? Despre resultatulu vomu raportá.

Cum a inviatu mortulu. Din comitatulu Sarmariu se scrie, cà nu de multu in o comuna de acolo a muritu unu fecioru. Doi preteni lu-veghiara nóptea, si acestora mam'a mortulu li puse la dispositiune o óla de lapte. Ei mancara, câtu mancara, apoi admira. — Candu se desceptara, incremenira de spaima. Cosciugulu erá desiertu, si mortulu siedeá intr'unu anghiu, in bratielu lui óla cu lapte, pe mustetie inca erá plinu de lapte. Cei doi veghiatori, indata-ce lu-vediura, o tulira la fuga. Spaim'a se lati in totu satulu. In fine vini pretorulu si atingendu mortulu, acela cadiú, cà-ci in adeveru erá mortu. A dóu'a di fu ingropatu. Istori'a misteriósa se esplica astu-felu: Unu fostu soldatu trecendu pe acolo in nóptea aceea, si vediendu, cà ei amendo dormu, decise a-i pacali; deci mai antáiu mancá laptele, apoi scóse mortulu din coseingu si lu-puse in anghiu cu óla in bratie, maugindu-i si mustetiele.

Biserica si scóla.

Pr. SS. parintele Ioanu Metianu a fostu chironitu de episcopu la Sibíu in 11 aprilie. Cu acésta ocasiune nou-alesulu episcopu a tienutu o cuventare bine simtita si plina de idei nalte, pentru prosperarea bisericei. La acestu actu a luat parte si binemeritulu episcopu alu Caransebesiului, Pr. SS. parintele Ioanu Popasu.

Fondulu pentru infintiarea unei scóle romane de fetitie in Clusiu, pana la siedinti'a din 2 febr. a comitetului s'a urcatu la 1080 fl. 19 cr.

Societati si institute.

Nóua societate de asicuraré mutuala. Intruinirea proprietariloru cari voiescu a fundá societatea de asicuraré mutuale a avutu locu la 23 Martiu, in salonulu marelui otelu „Dacia“ in Bueuresci. Adunarea a alesu in unanimitate o comisiune insarcinata a redactá definitivu statutele acestui nou institutu economicu. — Acésta comisiune se compune din: DD. Ionu Ghica, Ales. Golescu, Ionu Bratianu, Dimitrie Cornea, Dimitrie Sturza, Jacques Elias, Em. Protopopescu Pache. Indata dupa terminarea statutelor, se va convocá o nóua adunare a societariloru pentru alegerea consiliului de administratiune.

Literatura.

Pr. SS. Parintele Melchisedecu, episcopulu Dunarii-de-josu, continua preciosele sale lucrári istorice si religióse. De curendu publicá a dóu'a parte din „Chronic'a urbei Romanu“, dupa documinte inedite, din tíera si straine.

Buciumulu Romanu, sub editiunea dlui T. Codrescu, abonamentu in Romania 10 fr. pe anu, in strai-netate 12, nóua revista lunara aparuta in Iasi, in nr. din Martie contine: Glosarulu evangheliei lui Coresi din 1561; Fragmente istorice: episodulu din viéti'a lui Aron-Voda, o suplica din partea clerului si a boeriloru din Moldavia adresata imperatulu Russiei; Diplom'a principelui Dimitrie Cantemir de membru a academei din

Berlin; Caritatea, poezia; Ornicele: Afarea lor; Unu remediu infalibilu contra arsuri cu fosforu; Epizotia; Orbirea căilor; Restaurarea pelii vechi și mucedite; Notițe statistice despre mosiele din Moldavia; Bibliocronologia-romana.

✓ **Dlu Socecu și Compani'a**, in Bucuresci, care si-a luat frumosa misiune de a edita toate scrierile autorilor nostri romani, cei mai insemnati, dupa tiparirea operilor domnului Negruzzi, dilele acestea a facutu se apara de sub presa prim'a seria din operile iubitelui nostru poetu V. Alesandri, care se compune din patru volume „teatru completu.“ Aru fi o cutesantia din partea noastra a recomanda aceste opere, candu dlu Alesandri si a formatu deja corón'a gloriei sale. Amintimu numai aparitiunea, pentru cunosciuti'a lectorilor nostri. Mai pe largu de alta-data.

T e a t r u.

✓ **Dlu Alesandru Odobescu**, fostu ministru alu instructiunii publice in Romania, membru alu Societati academice romane, fu numitu directoru generalu alu teatrelor din Romani'a, in locul dlui Constantinu Stancescu dimissionatu.

✓ **Teatrulu Junimii in Bucuresci.** La 27 mart., se reprezenta, piesele: „La sinulu mamei“, comedia in 2 acte; „Oda la Elisa“, comedia intr'unu actu; „Sentinel'a romana“, poema de dlu V. Alesandri, declamata de dlu Manolescu.

✓ **Cantarétia scumpa.** La represintatiunea care s'a datu in teatrulu „La Fenice“ din Venezia, in onóra imperatului Franciscu Iosifu, logele de primulu rangu s'a vendutu un'a cu 1200 franci. Dn'a Albani, celebra cantarétia, adusa espresu de la Londra, fu platita cu 20,000 franci in fia-care séra, pentru trei represintatiuni.

M u s i c a.

✓ **La Táborzky și Parsch** in Budapesta au aparutu: „Flottes Haus“, de F. Fahrbach jun. — „Glück auf!“ marsiu totu de acela. — „Pipi-Hendi-polca“, de S. Schindler.

T r i b u n a l e.

✓ **Notarii publici** s'au denumitu mai toti. Intre ei gasimu si vr'o doi Romani, si a nume: la Abrudu I. Trifanu subjude regescu, la Beiusi G. Horvatu jude la tribunalulu de acolo, la Aiudu Alesandru Folioviei concipistu ministerialu, la Sighisióra Augustu Horsa, avocatulu si concipistu ajut. la Curia, si la Timisióra Ioanu Misiciu avocatulu. Afara de acestia, se dice, ca va mai urma denumirea urmatiloror: Demetriu Bonciu la Aradu, Petru Nemesiu la Alba-Iulia, si Mihaiu Bésán la Lugosiu.

E c o n o m i a.

✓ **O gasca de 45 ani.** Judele din Kis-Várad a mostenitu de la parintele seu, care a muritu la 1830, si o gasca, ce a stérnitu admiratiunea tuturor prin etatea sa ne mai pomenita. Ea a traitu 45 ani, a ouatu, a clocitu si a scosu pui in totu anulu regulatu, pana in 6 martiu 1875.

Suvenirea mortiloru.

✗ **Constantinu Morariu**, profesoru de teologia si protopresbiteru din Cernauti in Bucovina si-a respiratu viéti'a in 29 Martiu (10 Prieru) 1875 dupa unu morbu scurtu in etate numai de 40 ani. Biserica si intrég'a natiune romana, éra in specie Bucovina a perdutu iu defunctulu pe barbatulu seu plinu de eruditiune si sciintia atátu teologica câtu si profana si pe unu mecenate cu totulu devotatu natiunii sale. Cunosciintele si talentele sale rare le-a manifestatu elu inca ca profesoru de religiune si limb'a romana la gimnasiulu gr. or. din Suceva, la care a lucratu elu cu unu devotamentu raru si sirguintia neobosita de la infintiarea acestuia in an. 1860 si pana la 1869 inmultindu literatur'a bisericei Bucovinene cu unu „manualu de invetiamentulu re-legiunaru“ pentru clasele inferioare a scóleloru mijlocii din Bucovina, precum si cu unu „manualu de istori'a bis.“ pentru a 8 clasa gimn. si alte articule sciintifice remase in manuscripte. Ca profesoru de teologia si-prelucra elu studiulu seu a supra teologiei morale si chiar candu éra se-lu prourmeze cu partea a dóu'a, lu-suprinde crud'a si neindurat'a mórte, impeducandu-lu de a lucra mai de parte pe acestu terenu frumosu. Acuma nu ni remane alt'a decâtu se dicemu cu totii: Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

M a i n o u.

✓ **Gavrilu Dobosiu**, vestitululu hotiu, carele a tie-nutu in frica panica vr'o cinci comitate, fu prinsu in duminéc'a trecuta, la 18 aprile, in opidulu din Biharia Diosiga, precum ni scrie corespundintele nostru:

Diosigu 18 aprile. Onorabila redactiune! Renuntulu banditu, Gavrilu Dobosiu, sosindu in 16 aprile sér'a de catra Budapesta la Leta-mare, intrá la o jidovitia care vinde rachia, si incuiandu-o in o odaia cu pruncii sei, si amenintiandu-o se nu cuteze a grai nici unu cuventu, se culcá si dormi acolo pana 'n diminéti'a urmatória plecá spre opidulu nostru invecinatu Diosigu.

In 17 aprile elu sosi aici la Diosigu si sér'a intrá la plugariulu unguru Sütö Imre, care in iérn'a trecuta pentru suspitiune ca a fostu in legatura cu Dobosiu, fu multu persecutatu, ma a fostu si inchisu.

Éra dupa cina, si muierea lui Sütö i oferi nesce remasitie de mancari; elu primi, apoi incepú a vorbi, ca cine are mai multi bani in Diosigu? Apoi se culcára toti.

In 18 aprile diminéti'a Sütö si óspele seu beura rachia, dupa cari acest'a voi se se departeze, inse Sütö i dise se remana si la prandiu, si sub pretestulu, ca i va aduce rachiu, se duse la cas'a orasiului, si anuciá, ca Dobosiu se afla la elu, si dinsulu — macaru de si va muri — lu-va prinde, numai se i se deie ajutoriu.

Câti-va ómeni inarmati si unu panduru deghisatu, cu o funia, se ascusera in giurulu casei si acceptára acolo.

De odata Sütö, carele apucá pe Dobosiu de dinapoi, strigá: „Viniti si mi-ajutati!“

Luptandu-se ei amendoi, Dobosiu voi se apuce cu o mana unu pistolu, dar nu-i fu cu putintia, inse muscá grósnicu man'a lui Sütö, dar si o unghia a lui cadu.

Intr'aceste pandurulu sari in odaia si legá cu funi'a manile lui Dobosiu si picioarele lui, apoi lu-pusera

pe caruia si lu-dusera la cas'a orasiului, unde lu-ferecara tiapenu.

In scurtu timpu totu opidulu affa scirea interesanta, totu poporulu se aduna la cas'a orasiului; multi au conversatu cu elu, si multi povestescu, ce li-a disu Dobosiu. Eta cate-va espectoratiuni de ale lui: „Pe plugari nu-i spendiura, numai pe omenii renumiti, ca pe Battyányi si pe ministrii.“ — „Este aice doctoru? Semitaia unghia, ca tare me dore.“ — „M'au pefugatu de catra Pesta, pentru aceea sum asiá rupturosu.“ — „Mi-pare reu, ca cu tote ca eu n'am furatu nici unu puiu in Diosigu, totu-si aice m'au prinsu.“

Elu a cerutu rachiu. I s'a datu. Dupa miédia-di lu-legara in mijloculu casei orasiului, ca toti se-lu póta vedé bine.

Intr'aceste sosi comissariulu de siguritate din Székelyhid, cu doi feciori, apoi hotinulu fu dusu éra-si in cas'a orasiului. Se dice, ca comissariulu de siguritate i-ar fi disu: „Aice esti, pasere frumósa?“ — Nu acuma ar trebui se vedi paserea, — i respunse Dobosiu, — ci atunce candu aceea a sboratu.“

Dobosiu e unu omu blondinu, cu estioru fórte comunu, cu fatia stricata de versatu, cu gene si sprincene albe: intr'unu cogiocu, si in cióreci vechi si cu peleria cam stricata. Poporulu vediendu-lu asiá nimernicu, perdá ilusiunile sale, ca-ci a crediutu ca Dobosiu este unu atletu.

Poporulu, ungurescu, romanescu, crede de o potriua, ca Dobosiu nu póte se patiesca nici unu reu, pana ce i traiesce mama-sa, o romana in Leta-mare, ca-ci ea lu-va mantui.

Dupa miédia-di cam la patru óre, trei carutie, cu doi panduri inarmati, dusera pe Dobosiu inferecatu la comissariulu de siguritate in Székelyhid, unde — precum audu — i esi totu poporulu spre intimpinare.

Ghicitura numerica

de Ana Toganu.

15.	14.	8.	20.	13.	La noi de comunu domnesce			
14.	8.	9.	18.	21.	19.	Betranulu asta o doresce		
17.	11.	3.	8.	16.	18.	22.	Unu studiu fórte placutu	
			17.	13.	7.	15.	Pe Isusu elu l'a vendutu.	
	1.	6.	9.	17.	2.	5.	4.	Crelicii le totu dorescu
			22.	12.	10.			Fetele de folosescu
			1—22.					Dupa asta noi amblamu
								De necasu ca se scapamu
								Dar necasulu se 'nmultiesce
								Cátu ce asta se 'mplinesce.

Deslegarea ghiciturei de semne din nr. 10:

„Cu vorbe pré frumóse
Cei rei se totu falescu,
Candu simtiuri veninóse
In sinulu loru nutrescu;

Asiá se pitulescu
Si sierpele 'ntre flori,
Candu jertfa si-o pandesce
Cu dinti veninatori.“

Deslegare buna primiramn de la dómnele si domnisiórele: Emilia Popu n. Marcusiu, Zoitia I. Sabovici, Maria Bumbescu n. Musta, Sofia si Mariti Jonutiasiu, Sofia Bogdanu si Maria A. Gaetanu; si de la dnii: Urosie Cernescu si Arseniu P. Bunea.

„**Siedietórea**“, a aparutu inca la 1/13 jan. Numerulu primu contine aceste: Haidati la siedietóre! si Anulu nou, versuri de Iosifu Vulcanu; Anutia, novela poporala, de V. R. Buticescu; Barbatulu dusu la catania, versu umoristicu, de Ionu Tripa; Christosu cu trei slugi, poveste din poporu, tramisa de At. M. Marienescu; Doine de Ia Sasu-Reginu, culese de Maria Precupu; Dascalulu si badea Ionu, dialogu; Doina de la Sibiu, culésa de N. Petru; Pacala si Tandala, anecdote din poporu, tramise de Pavelu Chinesu; si in sfrsitu: Ciumelu, ciumelu.

Nr. 2 a esitu la 1 fauru si contine aceste: Neopotulu lui Traianu, versu pentru scolari, de I. Vulcanu; S'au schimbatu vremile, invetiatura pentru poporu, de A. M. Marienescu; Pescerea smeiloru, poema de Petru Dulfu; Vulpea si lupulu, poveste din poporu, tramisa de Vasilie Bianu; Doine din Satu-mare, culese de I. T. Fane; Cele diece porunci ale tieranului romanu, — invetiature scurte, de I. V.; Hodoroscu si Troscu, dialogu, cu ilustratiune; Ghici ghicitórea mea!, de I. D.

Nr. 3 a esitu la 1 martisioru si contine aceste: Némulu romanescu, poesia de Iosifu Vulcanu, — Scri sórea unui plugariu catra redactorulu, de Isaia Schinteia, — Domnirea femeii, poesia de Vasilie Budescu, — Mintea si Noroculu, poveste din poporu, tramisa de Iosifu Ursu, — Doina de la Lapusiu, de Alecsa Latesiu, — Dascalulu si badea Juonu, dialogu, — Pacala si Tandala, anecdota din poporu, tramisa de N. Rubenescu, — Doi tovarasi buni, anecdota, — Hodoroscu si Troscu, — Ciumelu, Ciumelu.

Nr. 4 a esitu la 1 aprile si contine urmatórele: Novacu si fiulu seu Gruitia, balada poporala din Ardealu, culésa de Vasilie Bianu, — Omu de omenia, invetiatura de At. Marienescu, — Cele patru anu-timpuri ale tieranului romanu, versu de I. B. Muntenescu, — De candu nu ambla tiganii la biserica, anecdota poporala din Aradu, tramisa de Traila Morariu, — Pacala si Tandala, anecdota din poporu, culésa de N. Rubenescu, — Hodoroscu si Troscu, dialogu, — Ciumelu, ciumelu.

Vestindu aceste, rugamu pe toti carturarii poporului romanu, se binevoiésca a introduce acésta nóua foitia in mijloculu poporului, ca-ci ea este intemeiata spre a desvoltá gustulu de cetitu, care va produce multu folosu pentru poporu. Pretiulu pe unu anu e 1 fl. Esempulare mai avemu inca.

Totu-odata multiamimu din anima pré numerosiloru nostri colectanti, cari n'au intardiatu si pan'acuma a ni dá mana de ajutoriu la publicarea acestei intreprinderi asiá de ieftine.

Budapesta 2 aprile 1875.

Iosifu Vulcanu,
redactorulu „Siedietórei.“

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1875. Calea tierei nr. 39.